

Dosarul nr. 2rh-84/2021

prima instanță: Judecătoria Botanica, mun.Chișinău (V.Puica)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G.Zubatfi, M.Buruian, V.Pruteanu)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire declarată de Doagă Zinovia, Doagă Olga, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia împotriva Zinoviei Doagă, Olgăi Doagă, Oficiul cadastral teritorial Chișinău, intervenienți accesorii Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău, Doagă Efim, notarul privat Zgardan Diana cu privire la repunerea în termen, recunoașterea schimbului valabil, dreptului de proprietate asupra cotei de teren, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, parțială a certificatului de moștenitor legal și obligarea înregistrării dreptului de proprietate și cererea reconvențională depusă de Zinovia Doagă, Olga Doagă împotriva lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, intervenientul accesoriu Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău și Procurorului sectorului Botanica, mun.Chișinău cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 14 martie 2006 Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău a depus în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia cerere de chemare în judecată împotriva Zinoviei Doagă, Olgăi Doagă, Oficiul cadastral teritorial Chișinău, intervenienți accesorii Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău, Doagă Efim, notarul privat Zgardan Diana cu privire la repunerea în termen, recunoașterea schimbului valabil, dreptului de proprietate asupra cotei de teren, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, parțială a certificatului de moștenitor legal și obligarea înregistrării dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii, Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău a indicat că la 18 mai 2000 lui Doagă Fiodor i-a fost repartizat în proprietate privată cota de viță de vie situată în extravilanul Primăriei comunei Băcioi, mun.Chișinău cu suprafață de 0,23 ha, acest drept fiind înregistrat la Oficiul cadastral teritorial Chișinău sub numărul cadastral XXXXX.

A notat că ulterior, Doagă Fiodor a efectuat cu Roman Gheorghe schimbul cotei de viță de vie pe cota de viță de vie a ultimului, cu suprafața de 0,2282 ha, număr cadastral XXXXX, situată în aceeași localitate.

La 02 noiembrie 2001 la adresarea lui Doagă Fiodor către Primarul com.Băcioi, mun.Chișinău în baza dispoziției le-au fost eliberate titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe cotele de viță de vie conform schimbului efectuat.

Roman Gheorghe și Roman Eudochia au prelucrat și au amenajat cota de viță de vie, dobândită în rezultatul schimbului efectuat cu Doagă Fiodor.

Doagă Fiodor a transmis cota sa de viță de vie primită în rezultatul schimbului în arendă Societăți cu Răspundere Limitată „Interlocutor” contra unor plăți în natură.

A declarat Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău că în așa mod Roman Gheorghe a dobândit dreptul de proprietate asupra cotei de viță de vie situate în extravilanul Primăriei comunei Băcioi, mun.Chișinău cu suprafața de 0,23 ha, numărul cadastral XXXXX.

A solicitat Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, repunerea în termen, recunoașterea dreptului de proprietate asupra acestui bun imobil și obligarea Oficiului Cadastral teritorial Chișinău să înregistreze acest drept în cadastrul bunurilor imobile, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu număr cadastral XXXXX, eliberat pârâtei Doagă Zinovia de către Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău și anularea parțială a certificatului de moștenitor legal în partea moștenirii cotei de viță de vie situate în extravilanul Primăriei comunei Băcioi, mun.Chișinău cu suprafața de 0,23 ha, numărul cadastral XXXXX eliberat la 31 ianuarie 2005 sub număr 1422 de către notarul Diana Zgardan.

Ulterior, Doagă Zinovia și Doagă Olga au depus cerere reconvențională împotriva lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, intervenientul accesoriu Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău și Procurorului sectorului Botanica, mun.Chișinău cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Prin hotărârea din 16 iulie 2007 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Acțiunea reconvențională a fost admisă.

S-a dispus anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.cadastral XXXXX eliberat la 02 noiembrie 2001 de către Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău pe numele lui Roman Gheorghe pentru terenul cu suprafață de 0,23 ha.

Prin decizia din 27 februarie 2008 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman

Gheorghe și Roman Eudochia a fost respins și menținută hotărârea din 16 iulie 2007 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău.

Prin decizia din 16 iulie 2008 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia a fost admis, s-a casat decizia din 27 februarie 2008 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 iulie 2007 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de fond.

La 5 noiembrie 2008 Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Zinoviei Doagă, Olga Doagă, Oficiului Cadastral teritorial Chișinău, intervenienții accesorii Primăria comunei Băcioi și notarului Diana Zgardan cu privire la repunerea în termen, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea parțială a certificatului de moștenitor legal, recunoașterea valabilității schimbului cotelor de viță de vie, recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea Oficiului Cadastral teritorial Chișinău să efectueze înregistrarea dreptului de proprietate pe numele lui Roman Gheorghe.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin dispoziția Primarului comunei Băcioi, mun.Chișinău, nr.3/10 din 8 mai 2000 localnicilor le-au fost repartizate cote de teren. Astfel, lui Doagă Fiodor i-a fost repartizată în proprietate privată cota cu viță de vie, număr cadastral XXXXX, cu suprafață de 0,23 ha, iar lui Roman Gheorghe cota cu viță de vie număr cadastral XXXXX cu suprafața de 0,2282 ha. Doagă Fiodor a convenit cu Roman Gheorghe să schimbe cotele cu viță de vie.

La 02 noiembrie 2001 Primarul com.Băcioi, mun.Chișinău a acceptat schimbul terenurilor, eliberând lui Doagă Fiodor titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren număr cadastral XXXXX, iar lui Roman Gheorghe titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra cotei cu viță de vie, număr cadastral XXXXX.

La 25 octombrie 2002 Doagă Fiodor a decedat. Astfel, soția ultimului, Doagă Zinovia s-a adresat specialistului în reglementarea proprietății funciare, care ilegal i-a eliberat duplicat al titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru cota cu viță de vie, număr cadastral XXXXX.

Notarul Diana Zgardan i-a eliberat Zinoviei Doagă certificat de moștenitor legal, inclusiv asupra lotului de teren în litigiu.

A menționat Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia că duplicatul titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și parțial cerificatul de moștenitor legal, sunt ilegale.

A solicitat Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, restabilirea în termenul de prescripție, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra cotei cu viță de vie, număr cadastral XXXXX, eliberat de Primăria com.Băcioi, Zinoviei Doagă, anularea parțială a certificatului de moștenitor legal în partea ce se referă la moștenirea cotei cu viță de vie, număr cadastral XXXXX eliberat Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă de notarul Zgardan Diana, recunoașterea valabilității schimbului cotelor cu viță de vie efectuat între Doagă Fiodor și

Roman Gheorghe și prelungirea termenului de înregistrare a contractului de schimb, recunoașterea dreptului de proprietate a lui Roman Gheorghe asupra cotei cu viță de vie cu suprafața de 0,23 ha, număr cadastral XXXXX și obligarea Oficiului cadastral teritorial Chișinău să efectueze înregistrarea terenului cu viță de vie, număr cadastral XXXXX pe numele lui Roman Gheorghe.

Prin hotărârea din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău acțiunea a fost respinsă. Acțiunea reconvențională a fost admisă.

Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Roman Gheorghe la 2 noiembrie 2001 a fost anulat.

S-a încasat de la Roman Gheorghe și Roman Eudochia în beneficiul Zinoviei Doagă cheltuieli de judecată în sumă de 90 de lei.

Prin decizia din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău a fost repus în termen și s-a respins cu menținerea hotărârii din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău

Prin decizia din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, s-a casat decizia din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre.

S-a repus în termenul de prescripție acțiunea Procurorului sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, s-a admis parțial acțiunea inițială, s-a anulat certificatul de moștenitor legal eliberat de notarul Zgardan Diana la 31 ianuarie 2005 pe numele Zinoviei Doagă și Olga Doagă în partea terenului cu suprafață de 0,23 ha, număr cadastral XXXXX amplasat în extravilanul XXXXX.

S-a recunoscut valabilitatea schimbului efectuat la 2 noiembrie 2001 între Doagă Fiodor și Roman Gheorghe a terenurilor agricole număr cadastral XXXXX și număr cadastral XXXXX amplasate în extravilanul XXXXX.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a lui Roman Gheorghe asupra terenurilor cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasate în extravilanul XXXXX.

S-a obligat Oficiul Cadastral teritorial Chișinău, filiala întreprinderii de Stat „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate a lui Roman Gheorghe asupra terenului cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasat în extravilanul XXXXX.

S-a respins pretenția cu privire la anularea duplicatului Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu număr cadastral XXXXX eliberat de Primăria com.Băcioi mun.Chișinău pe numele Doagă Zinovia și Doagă Olga.

S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Doagă Zinovia și Doagă Olga.

S-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de Primăria com.Băcioi mun.Chișinău la 2 noiembrie 2001 lui Roman Gheorghe pentru terenul cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasat în extravilanul XXXXX.

S-a respins cererea Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

La 07 iulie 2021 prin intermediul adresei electronice, Doagă Zinovia și Doagă Olga, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile au depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs în temeiul art.449 lit.g) Cod de procedură civilă, solicitând admiterea cererii de revizuire, recunoașterea încălcării drepturilor Zinovie Doagă și Olgăi Doagă garantate de art.6&1 și art.1 Protocolul nr.1 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, casarea deciziei din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție, rejudecarea cauzei în procedură de recurs.

A respinge ca fiind neântemeiat recursul declarat de Procurorul în Procuratura sectorului Botanica, mun.Chișinău împotriva hotărârii din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din motivul depunerii acțiunii peste termenul de prescripție extinctivă și în lipsa motivelor pentru repunerea acțiunii în termenul de prescripție sau a casa decizia din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii de respingere ca fiind neântemeiată cererea de repunere în termenul de declare a apelului depus de Procurorul în Procuratura sectorului Botanica, mun.Chișinău împotriva hotărârii din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, ca fiind depusă tardiv.

A dispune întoarcerea executării deciziei din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție prin reînregistrarea după Doagă Zinovia și Doagă Olga a dreptului de proprietate asupra terenului cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha, amplasat în extravilanul XXXXX și radierea drepturilor înscrise asupra acestui teren în temeiul deciziei din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că, la data de 24 martie 2011 Doagă Zinovia și Doagă Olga au reclamat în fața CEDO încălcarea art.6 § 1 și art. 1 Protocolul 1 a Convenției, iar la data de 07.04.2021 Curtea a decis comunicarea acestei cereri Guvernului Republicii Moldova, inițiind totodată procedura de reglementare pe cale amiabilă a cauzei și stabilind în acest scop termenul de până la data de 07 iulie 2021 pentru prezentarea poziției părților asupra reglementării amiabile a cauzei.

Au relatat revizuiențele că la examinarea cauzei date a fost încălcat principiul securității raporturilor juridice și în special, prin admiterea acțiunii înaintate de procuror peste termenul general de prescripție, precum și prin repunerea în termen a apelului procurorului declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 04 mai 2009.

Cât privește încălcarea principiului securității raporturilor juridice în prezentul caz, este de menționat că obiectul principal al acțiunii procurorului înaintat în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, a fost declararea valabilă a contractului de schimb între Doagă Fiodor și Roman Gheorghe. Această pretenție a fost înaintată prin acțiunea suplimentară a procurorului din 05 noiembrie 2008.

Din sensul acțiunii procurorului, acest schimb de terenuri a avut loc la 02 noiembrie 2001 și în rezultatul acestui schimb Primăria comunei Băcioi a eliberat lui Doagă Fiodor și Roman Gheorghe noi titluri pe terenurile deja schimbate.

La declararea valabilă a acestui contract de schimb, atât procurorul cât și instanța de recurs au invocat prevederile art.49 alin.(2) Codul civil, potrivit căreia, dacă una din părți care a executat total sau parțial contractul pentru care se cere autentificarea notarială, iar cealaltă parte se sustrage de la autentificarea notarială a convenției, instanța de judecată are dreptul să o declare valabilă la cererea celeilalte părți care a executat convenția.

Deși, actele cauzei nu atestă existența unei astfel de tranzacții inclusiv cu acordul Zinoviei Doagă, ca soție a lui Doagă Fiodor și respectiv coproprietar al terenului, în cazul în care s-ar admite în mod ipotetic poziția invocată de procuror în acțiune privind existența tranzacției de schimb efectuată la 02 noiembrie 2001, ar rezulta că din data acestei tranzacții a început curgerea termenului de prescripție de 3 ani pentru apărarea drepturilor lui Roman Gheorghe la declararea valabilității tranzacției pentru care legea cerea forma autentică.

Respectiv, termenul de prescripție pentru pretenția înaintată de procuror privind recunoașterea valabilă a contractului de schimb, a început a curge imediat după pretinsa dată de 02 noiembrie 2001 a încheierii tranzacției de schimb, dar acțiunea civilă privind declararea valabilă a contractului de schimb din 02 noiembrie 2001 a fost înaintată abia la 05 noiembrie 2008, adică peste mai bine de 7 ani de la pretinsa tranzacție de schimb.

În astfel de împrejurări, acțiunea înaintată de procuror în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia privind declararea valabilității contractului de schimb a fost înaintată peste termenul general de prescripție, motiv din care procurorul a și solicitat prin acțiunea înaintată repunerea în termenul de prescripție, iar ulterior prin decizia sa din 24 septembrie 2010 Curtea Supremă de Justiție a admis repunerea în termenul de prescripție.

Totodată, deși Curtea Supremă de Justiție a dispus repunerea acțiunii în termenul de prescripție, aceasta repunere s-a efectuat cu încălcarea vădită a normelor legale ce prevăd posibilitatea repunerii în termenul de prescripție doar la întrunirea anumitor condiții.

Or, potrivit dispoziției art.279 Codul civil (în vigoare de la 12.06.2003 și aplicabil la data înaintării acțiunii privind declararea valabilității contractului de schimb), repunerea în termenul de prescripție este posibilă doar în cazul existenței a două condiții cumulative și în special: omiterea termenului de prescripție datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului și, exercitarea dreptului la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile calculat din ziua în care persoana care cere repunerea în termen a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Procurorul a depus apel la 23 iunie 2009 și recunoscând omiterea termenului de 20 zile pentru depunerea apelului, a solicitat repunerea în termenul de apel, dar fără a invoca careva motive pentru cerința de repunere în termen a apelului.

Prin decizia din 16 februarie 2010 Curtea de Apel Chișinău a dispus repunerea în termenul de apel, fără a verifica dacă sunt întrunite condițiile pentru posibilitatea repunerii în termenul de apel, deși potrivit dispoziției art.362 alin.(3) și art.116 alin.(1) CPC (în vigoare de la 12.06.2003), instanța de judecată

poate dispune repunerea în termenul de apel doar în cazul existenței unor motive întemeiate. În cazul de față, procurorul nu a invocat careva motive pentru repunerea în termen a apelului, iar Curtea de Apel Chișinău a dispus repunerea în termen în lipsa anumitor motive ce ar justifica această repunere.

Prin urmare, repunerea în termen a apelului declarat de procuror împotriva hotărârii irevocabile a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău din 04 mai 2009, fără careva motive din partea instanței de apel ce ar justifica repunerea în termen, a fost efectuată cu încălcarea principiului *res judicata*.

Prin decizia din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție a fost încălcat dreptul Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă la respectul proprietății garantat de art.1 Protocolul Nr.1 din Convenție.

În acest sens, este de remarcat în primul rând, că după cum s-a menționat *supra*, cererea de chemare în judecată a fost admisă în pofida faptului că a fost depusă peste termenul limită de prescripție și în lipsa unor motive de repunere a acțiunii în termenul de prescripție. Instanța de apel a repus în termen apelul procurorului declarat tardiv, fără a da careva motive pentru această repunere.

Respectiv, doar aceste elemente apreciate în mod individual, confirmă că revizuențele au fost private de dreptul de proprietate asupra terenului nu „în condițiile stabilite de lege”.

În pofida celor mai sus expuse, există și alte situații suplimentare certe ce confirmă că privarea de proprietate a revizuenților nu a fost efectuată „în condițiile stabilite de lege”, care este una din exigențele art.1 Protocolul Nr.1 a Convenției.

În această ordine de idei, drept condiție principală a privării reclamatelor de terenul lor, a fost declararea de către Curtea Supremă de Justiție a valabilității contractului de schimb încheiat la 02 noiembrie 2010 între Roman Gheorghe și Doagă Fiodor, contract care a fost considerat încheiat până la momentul în care terenul a intrat în proprietatea Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă.

După cum s-a menționat *supra*, Curtea Supremă de Justiție și-a întemeiat decizia pentru declararea valabilității contractului de schimb pe dispoziția art.49 alin.(2) Codul civil.

Totodată, lipsa condițiilor stabilite de art.49 alin.(2) Codul civil, a avut drept scop declararea valabilă a unui contract încheiat fără respectarea formei autentice, care este expres sancționat cu nulitate de alin.(1) al art.49 Codul civil. Având în vedere argumentele mai sus expuse, ingerința în dreptul revizuenților la respectul proprietății nu satisface imperativele principiului legalității în sensul art.1 Protocolul Nr.1 al Convenției și respectiv aceasta constituie o încălcare a dreptului revizuenților la respectul proprietății.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este întemeiată și urmează a fi admisă din considerentele ce urmează.

Codul de procedură civilă prevede că, revizuirea unei hotărâri se cere pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, consecințe care continuă să existe, produc efecte și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii.

În prezenta speță, toate aceste condiții sunt îndeplinite.

Din actele cauzei s-a constatat că, Curtea Supremă de Justiție examinând la 24 septembrie 2010 prezenta cauză civilă, a admis recursul declarat de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, a casat decizia din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău și a emis o nouă hotărâre.

A repus în termenul de prescripție acțiunea Procurorului sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, a admis parțial acțiunea inițială, a anulat certificatul de moștenitor legal eliberat de notarul Zgardan Diana la 31 ianuarie 2005 pe numele Zinoviei Doagă și Olga Doagă în partea terenului cu suprafață de 0,23 ha, număr cadastral XXXXX amplasat în extravilanul XXXXX.

A recunoscut valabilitatea schimbului efectuat la 2 noiembrie 2001 între Doagă Fiodor și Roman Gheorghe a terenurilor agricole număr cadastral XXXXX și număr cadastral XXXXX amplasate în extravilanul XXXXX.

A recunoscut dreptul de proprietate a lui Roman Gheorghe asupra terenurilor cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasate în extravilanul XXXXX.

A obligat Oficiul Cadastral teritorial Chișinău, filiala întreprinderii de Stat „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate a lui Roman Gheorghe asupra terenului cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasat în extravilanul XXXXX.

A respins pretenția cu privire la anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu număr cadastral XXXXX eliberat de Primăria com.Băcioi mun.Chișinău pe numele Doagă Zinovia și Doagă Olga.

A admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Doagă Zinovia și Doagă Olga.

A anulat titlul de de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de Primăria com.Băcioi mun.Chișinău la 2 noiembrie 2001 lui Roman Gheorghe pentru terenul cu număr cadastral XXXXX cu suprafață de 0,23 ha amplasat în extravilanul XXXXX.

A respins cererea Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Urmare a pronunțării acestei decizii, Doagă Zinovia și Doagă Olga s-au adresat cu plângere Curții Europene a Drepturilor Omului la data de 24 martie 2011, invocându-se încălcarea de către statul Republica Moldova în privința lor, a art. 6 § 1, și art. 1 din Protocolul nr.1 din Convenție, prin efectele generate de această decizie.

Cererea Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă a fost înregistrată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului sub nr. 21039/11.

Prin cererea nr. 21039/11 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Doaga Z, Doaga O v. Republica Moldova.

La data de 07 aprilie 2021 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis comunicarea acestei cererii Guvernului Republicii Moldova, inițiind totodată procedura de reglementare pe cale amiabilă a cauzei și stabilind în acest scop

termenul de până la data de 07 iulie 2021 pentru prezentarea poziției părților asupra reglementării amiabile a cauzei.

Efectele hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului prin care se constată violarea de către instanțele naționale a drepturilor omului, consfințite în Convenție, cu ocazia pronunțării hotărârilor rămase irevocabile după epuizarea tuturor căilor de atac prevăzute de legislația națională - operează asupra acestor hotărâri prin intermediul căii de atac extraordinare a revizuirii prevăzută de articolul 449 din Codul procedură civilă.

Art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă stabilește că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Art. 450 lit. e) din Codul de procedură civilă, stipulează că cererea de revizuire se depune în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul prevăzut la art. 449 lit. g).

Doagă Zinovia și Doagă Olga, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile au depus cerere de revizuire în temeiul 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, în urma comunicării Guvernului Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a cererii depusă în temeiul art.34 a Convenției.

La 24 martie 2011 Doagă Zinovia și Doagă Olga au reclamat în fața Curții Europene a Drepturilor Omului încălcarea art.6 § 1 și art.1 Protocolul 1 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, din motivul admiterii de către instanțele naționale a acțiunii civile peste termenul limită de prescripție, din motivul repunerii în termen a apelului fără existența condițiilor imperative stabilite de norma legală, precum și din motivul privării ilegale de dreptul de proprietate asupra terenului.

Art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reglementează că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a notat că, principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Așadar, Doagă Zinovia și Doagă Olga, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile au invocat că de către instanța de recurs la examinarea litigiului dat a fost încălcat principiul securității raporturilor juridice prin admiterea acțiunii peste termenul general de prescripție extinctivă, precum și prin repunerea în termen a apelului procurorului declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 04 mai 2009.

În același timp, urmează de menționat că în circumstanțele prezentei cauze, pretinsa încălcare a dreptului reclamantelor la un proces echitabil și încălcarea dreptului la respectarea proprietății private, în modul prevăzut de art.1 din Protocolul Nr.1 la Convenție ar fi avut drept efect, deoarece prin decizia din 24 septembrie 2010 a Curții Supreme de Justiție, dreptul de proprietate asupra terenului agricol care le revenise reclamantelor în baza moștenirii legale a fost atribuit unei persoane terțe.

Instanța nu a oferit reclamantelor garanțiile procedurale necesare pentru a-și valorifica dreptul lor la respectarea bunurilor sale, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, fapt ce le-a determinat pe Doagă Zinovia și Doagă Olga să suporte o povară excesivă, fiind încălcat dreptul reclamantelor la respectarea bunurilor sale, garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Ca urmare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale prin hotărârea judecătorească a cărei revizuire s-a solicitat, ale cărei efecte grave continuă să se producă și în prezent și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii respective.

Deci, faptul inițierii unei proceduri de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, aspect redat în cererea de revizuire, impune admiterea cererii de revizuire, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de procurorul în Procuratura sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia împotriva deciziei din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău.

Cu privire la acordare a unei satisfacții echitabile pentru violarea constatată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În baza art. 41 din Convenție, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. Satisfacția echitabilă poate fi acordată dacă dreptul intern nu permite sau permite doar în mod imperfect, prin repunerea lucrurilor în situația anterioară, înlăturarea consecințelor măsurii incriminate.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform art.1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de Convenție să fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

Deci, în speță, fiind constatată existența unei violări, statul are obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării prin repararea prejudiciului sub formă pecuniară.

Astfel, prejudiciul moral se acordă în raport cu consecințele negative suferite de parte, măsura în care au fost lezate acest și afectată situația socială și materială, iar în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului, aceste criterii se aplică

prin necesitatea ca partea lezată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

În hotărârea din 31 octombrie 1995, în cazul Papanicholopoulos și alții contra Greciei, CEDO a afirmat cu claritate principiul conform căruia „restitutio in integrum” constituie modul adecvat de reparare a prejudiciului și reprezintă o obligație juridică izvorâtă din art. 46.

O hotărâre constatând existența unei violări, antrenează pentru statul pârât obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării.

Repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Prin urmare, suma de 2000 euro cu titlu de prejudiciu moral și suma de 850 euro în calitate de costuri și cheltuieli, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru nerespectare de către instanța de recurs a garanțiilor procesuale și a dreptului la un proces echitabil și de o evaluare corectă a acestor suferințe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire depusă de Doagă Zinovia și Doagă Olga, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile, a constata încălcarea drepturilor Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă garantate de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, a casa decizia Curții Supreme de Justiție din 24 septembrie 2010 și de a acorda satisfacție morală, inclusiv costuri și cheltuieli reclamantelor și a reține cauza civilă în instanța de recurs, pentru examinarea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 269-270, art. 449 lit. g), art. 452 și art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Zinovia Doagă și Olga Doagă, reprezentați de avocatul Tarnovschi Vasile.

Se constată încălcarea drepturilor Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă garantate de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia împotriva Zinoviei Doagă, Olgăi Doagă, Oficiul cadastral teritorial Chișinău, intervenienți accesorii Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău, Doagă Efim, notarul privat Zgardan Diana cu privire la repunerea în termen, recunoașterea schimbului valabil, dreptului de proprietate asupra cotei de teren, anularea duplicatului titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, parțială a certificatului de moștenitor legal și obligarea înregistrării dreptului de proprietate și cererea reconvențională depusă

de Zinovia Doagă, Olga Doagă împotriva lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia, intervenientul accesoriu Primăria comunei Băcioi, mun.Chișinău și Procurorul sectorului Botanica, mun.Chișinău cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Se acordă Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă satisfacția echitabilă pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenției în cuantum de 2850 euro (două mii opt sute cincizeci euro), în calitate de despăgubire pentru prejudiciu moral, inclusiv costuri și cheltuieli.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Zinoviei Doagă și Olgăi Doagă suma de 2850 euro (două mii opt sute cincizeci euro), convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului.

Se casează decizia Curții Supreme de Justiție din 24 septembrie 2010.

Se reține prezenta cauza civilă în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de de procurorul în Procuratura sectorului Botanica, mun.Chișinău în interesele lui Roman Gheorghe și Roman Eudochia împotriva deciziei din 16 februarie 2010 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 4 mai 2009 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru